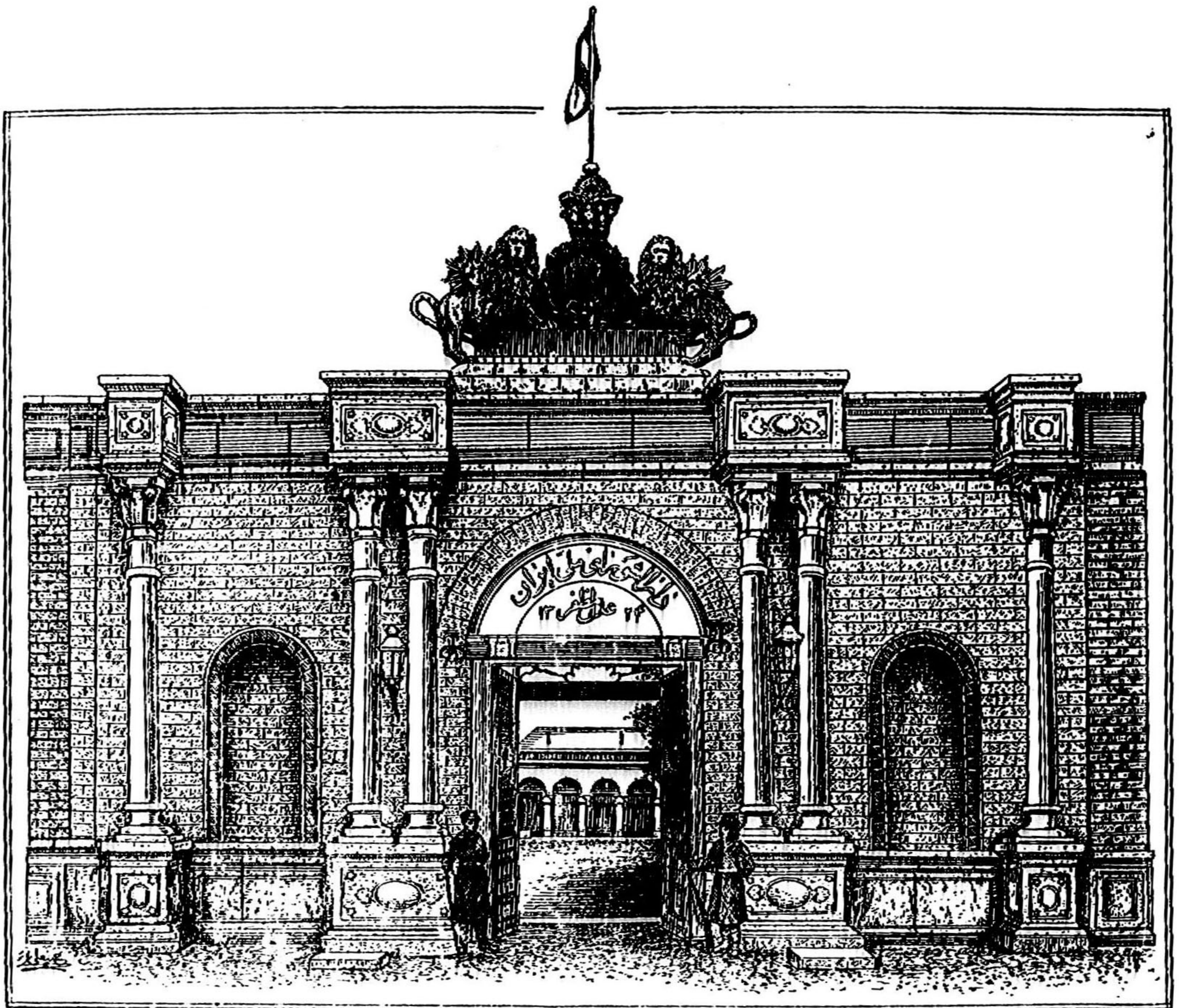

<p>جلسه ۵۴</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره بیستم</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه یکشنبه ۲۵ دیماه ۱۳۰۵ مطابق ۱۱ رجب ۱۳۴۵</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود. پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالانه ده تومان خارج « دوازده تومان » قیمه تک شماره یک قران</p>

فهرست مندرجات

شماره	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	مذاکره نسبت بنجر کمیسیون بودجه راجع با استخدام متخصص مؤسسه پاستور از ماده دوم الخ	۳۴۶	۳۴۹
۲	بقیه شور ثانی خبر کمیسیون فواید عامه راجع به انوبوس رانی طهران و شمیران و تصویب قانون مزبور	۳۴۹	۳۵۰
۳	مذاکره نسبت بنجر کمیسیون بودجه راجع باعطای قرضه بصاحبان کارخانه پارچه بافی اصفهان و تصویب قانون مزبور	۳۵۱	۳۶۲
۴	قانون اجازه انوبوس رانی آزاد طهران و شمیران به کمپانی تجارنی دانمارکی	۳۶۴	
۵	اعطای قرضه بصاحبان کارخانه پارچه بافی اصفهان	۳۶۵	

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس مورخه يك شنبه ۲۵ دیماه ۱۳۰۵ مطابق ۱۱ رجب ۱۳۴۵

جلسه ۵۴

(مجلس بیست دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای
 ندین تشکیل و صورت مجلس روز
 پنج شنبه بیست و دوم دیماه را آقای آقا سید
 ابراهیم ضیاء قرائت نمودند)

رئیس -- آقای میرزا یدالله خان
 میرزا یدالله خان نظامی -- بنده را بی اجازه نوشته
 بودند در صورتیکه بنده استیجازه کرده بودم

رئیس -- اصلاح میشود. آقای فاطمی

فاطمی -- در جلسه گذشته آقایان نمایندگان که راجع برخصی آقای علیخان اعظمی اظهاراتی داشتند در صورت مجلس درست نوشته نشده است چون امروز در موقعی که گفتند (مذاکرات کافی است) آقای زوار اظهار مخالفت کردند در کفایت مذاکرات و در همان موقع آقای نایب رئیس رای گرفتند و همه ما ها که اینجا نشسته بودیم خیال کردیم که با آقای زوار اجازه داده اند راجع بکفایت مذاکرات حرف بزنند و کسی متوجه رای نشد و رأی نداد و هیچکدام ماها ملتفت نشدیم که رای گرفتند چون بکنفر با کفایت مذاکرات مخالف بود با اینجهت ما رای ندادیم ما حرفمان این بود والا نمی گفتیم رای مشکوک شده یا نشده و در صورت مجلس اینطور نوشته نشده است.

رئیس -- آقای دادگر

دادگر -- در صورت مجلس نوشته شده که بنده تقاضا کردم صورت اشیاء نجومی در کمیسیون قوانین مالیه تصویب شود در صورتیکه بنده اینطور نگفتم، گفتم این مسئله مهم است و باید مجلس در آن نظر کند تقاضای اصلاح میکنم.

رئیس -- هر دو فقره اصلاح میشود، دیگر در صورت مجلس اعتراضی نیست؟

(گفته شد خیر)

رئیس -- صورت مجلس تصویب شد

جمعی از نمایندگان -- دستور

رئیس -- وارد دستور شویم؟

بعضی از نمایندگان -- بلی، دستور

رئیس -- راجع بخبر کمیسیون عرایض و مرخصی در خصوص اجازه غیبت آقای اعظمی سابقاً اینطور معمول بوده است و عمل هم میشد. است که هرگاه يك خبری

نیست. ما در اینجا قائل نشده ایم که دولت حتماً حالا هزار تومان برای ایاب و ذهاب این متخصص بدهد زیرا ممکن است مخارج رفتن یا برگشتن زیادتر یا کمتر نشود، ما این هزار تومان را اینجا اعتبار برای دولت قائل شده ایم که برای این مخارج ایاب و ذهاب از هزار تومان نتواند تجاوز کند، کمتر از هزار تومان هم ممکن است خرج شود.

جمعی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است

حشمتی -- بنده عرضی دارم

رئیس -- مذاکرات کافی است؟

بعضی از نمایندگان -- بلی

رئیس -- رای گرفته میشود...

حشمتی -- بنده اخطار نظامنامه ای دارم

رئیس -- بفرمائید

حشمتی -- عرض کنم در لایحه دولت از این هزار تومان که اینجا نوشته شده هیچ ذکری نشده و این برخلاف نظامنامه است که وکلا پیشنهاد خرج بکنند رئیس -- بنده نفهمیدم این اخطار نظامنامه ای جنابعالی راجع بکدام ماده نظامنامه بود، مقدمه اش را مگر نمیخوانید، کمیسیون رایی که میدهد با موافقت دولت است. آقای مخبر

مخبر -- عرض کنم دولت بکجاه در اینجا پیشنهاد کرده بود راجع بخرج سفر، کرایه منزل، چراغ و همه اینها را عطف بقانون ۲۹ اردی بهشت کرده بود که شاید از ده هزار تومان هم تجاوز میکرد و کمیسیون بیش از هزار تومان صلاح ندانست آرا هم فقط برای خرج سفر تصویب کرد.

رئیس -- پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم که مخارج ایاب و ذهاب ششصد تومان اعتبار داده شود

رئیس -- پیشنهاد آقای احتشام زاده هم در همین

زمینه است. آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- بنده این پیشنهاد را کردم که مطابق کنترات سایر متخصصین و معالین دیگری که برای مدرسه حقوق آورده اند همان اندازه ذکر شود. بکنفر معلم برای حقوق هست و همینطور هم بکنفر دیگر از معالین که سیصد تومان مخارج ایاب و سیصد تومان مخارج ذهاب معین شده است. این متخصص هم از مملکت فرانسه میآید. واقعاً اینجا يك طرزی شده است در کنتراتها از بس ما نظرمانرا وسیع قرار بدهیم کنتراتهای دیگر هم که میآید میگویند چرا امریکائیه را فلاقتدر قرار داده اید؟ انشاء الله امیدواریم که بعد از این موفق بشویم که بتوانیم آنها را هم محدود کنیم و بنده این پیشنهاد را کردم که همانطور که مخارج سفر معالین دیگر را ششصد تومان قرار داده اند این راهم ششصد تومان قرار بدهند و بیشتر نظرم این بود که سابقه تغییر نکنند که فردا بگویند مخارج ایاب و ذهاب دو هزار تومان بشود

رهنما (معاون وزارت فواید عامه) -- آقایانیکه مطلع هستند میدانند که هزار تومان مخارج ایاب و ذهاب مقدار زیادی نیست و برای يك قسمت مستشاران دیگر حد اعلاای آن بیش از این مقدار بوده است و این هزار تومان که دولت هم موافقت کرده است و کمیسیون بودجه هم رأی داده است خدمت عدلی است که شخص محترمی می تواند با ناصد تومان بیاید و با ناصد تومان برود بنابراین بنده از نماینده محترم تقاضا میکنم که با همین هزار تومان موافقت بفرمائید

رئیس -- آقای مخبر

مخبر -- بسته بنظر مجلس است

رئیس -- رای گرفته میشود. تقابل توجه بودن این پیشنهاد

آقایانیکه موافقتند قیام فرمائید

(عده قلیبی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد، پیشنهاد آقای فیروزآبادی قرائت میشود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

چون از پاریس ناطهران آنقدر خرج ندارد بنده برای رفتن و برگشتن هر کدام دویست و پنجاه تومان کافی میدانم و پیشنهاد میکنم

رئیس - آقای فیروزآبادی

حاج سیدرضا (فیروزآبادی) - البته خاطر آقایان مسبق است که از پاریس تا اینجا آنقدرها مسافت ندارد و آنقدرها هم خرج ندارد بعلاوه همه متوجه بکم پولی ما هستند و می دانند که حال ما از چه قرار است و صد دینار صد دینار از مردم بچه قسم میگیریم و چطور خرج میکنیم پیشنهاد کردن هزار تومان و پنج هزار تومان و شش هزار تومان تناسبی با حال این ملت و مملکت ندارد شما به بینید مگر از فرانسه تا اینجا چقدر خرجش است؟ بعلاوه کدام اعتبار بدولت داده شده است که کمتر از آن خرج کرده است هر اعتباری که بدولت داده شده است اگر زیادتر خرج نکرده باشد کمتر خرج نکرده است بنده از روی لایبدی چون چاره ندارم پیشنهاد کردم دویست و پنجاه تومان برای رفتن و دویست و پنجاه تومان برای برگشتن باشد در صورتیکه صد تومان بیشتر خرجش نمیشود.

رئیس - آقای مخبر؟

مخبر - بسته بنظر مجلس است

رئیس - رای گرفته میشود بقابل توجه بودن این پیشنهاد آقایانیکه موافقت قیام فرمایند.

(معدودی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. رای گرفته میشود بماده دوم آقایانیکه موافقت قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده سوم - سایر شرایط استخدام متخصص مزبور مطابق با قانون مصوب بیست و سوم عقرب ۱۳۰۱ خواهد بود.

رئیس - مخالفی ندارد؟

(گفتند خیر)

رئیس - رای گرفته میشود بماده سوم. آقایانیکه موافقت قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. خبر کمیسیون بودجه راجع بماده اول که ارجاع شده بود رسیده است ولی هنوز طبع و توزیع نشده است، آقای روحی.

عطاءالله خان (روحی) - بنده عقیده ام اینست که طبع و توزیع لازم ندارد برای اینکه فاصله قانونیش گذشته بناء علیهذا مانعی ندارد که مطرح شود.

رئیس - آقای بیات

مرتضی قلیخان (بیات) - راپورتهای کمیسیون ما را کلیه نظامنامه می نویسد: بیست و چهار ساعت قبل باید طبع و توزیع شود و این هم يك راپورتنی است از کمیسیون و بنده گمان می کنم اگر طبع و توزیع نشود بر خلاف نظامنامه است.

رئیس - بنا بر این می ماند برای جلسه دیگر.

يك ماده الحاقیه هم از طرف آقای روحی پیشنهاد شده است.

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده الحاقیه - متخصص مزبور مکلف است که در هر موقع هر مقدار سرم برای مؤسسه دفع آفات حیوانی لازم بشود تهیه نماید

روحی - عرض کنم اینجا دو قسمت است يك مؤسسه

باستور يك مؤسسه دفع آفات حیوانی، ما اینها را در قانون تفکیک کردیم ' باستور را جزء صحیه و دفع آفات حیوانی را جزء وزارت فوائد عامه کردیم ' در هر صورت این دو مؤسسه مال يك ملت و هر کدام هم يك متخصصی دارد ' ممکن است يك موقع گاو مبری طغیان کند و مؤسسه دفع آفات حیوانی نتواند به تنهایی از عهده برآید و نیاز مجبور شویم پول بفرستیم از فرنگستان سرم بخریم بیاوریم این است که بنده پیشنهاد کردم که مؤسسه باستور مکلف باشد هر مرقع سرم لازم شد بمؤسسه دفع آفات حیوانی کمک کند، برای اینکه فردا نگویید؛ از وظایف من نیست از این حیث این پیشنهاد را کردم.

رئیس - آقای وزیر فواید عامه

وزیر فواید عامه - فرق است میان سرم ساختن اصولاً و سرم ساختن عملاً سرم ساختن اصولاً که چطور میسازند و فوایدش چیست البته يك آدم عالم متخصص می خواهد که او باید تحقیقاتش را بکند و دستور العمل بدهد. اما سرم سازی عملی آن قدر کار مشکلی نیست زیرا از روی دستور العمل او میسازند. سرمی که برای دفع آفات حیوانی لازم است خصوصاً این طاعون کابریکه بنده خودم رفتم ساری و دیدم این سرم سازی کار خیلی مشکلی نیست و زود میشود یاد گرفت، جماعتی هم یاد گرفته اند، مانع هم ندارد که انستیتو باستور هم سرم بسازد ولی نمیتواند و نمیرسد چون این سرم سازی بخصوص شاید این اعتباریکه خیلی وقت است خواسته ایم و مجلس هم لطف کرده کار ما در تمام ایران بجائی میکشد که هزارگاو و شاید بیشتر زیرا در ساری تنها دویست گاو دارند و میخواهند سرم بگیرند از عهده بر نمی آیند یعنی کم میشود روزی صد و پنجاه سرم بیشتر نمیتوانند عمل بیاورند، در طهران یا در انستیتو باستور هزار گاو یا بیشتر نگاه داشتن و سرم گرفتن بنظر بنده کار خیلی مشکلی است و باید در ولایات در آذربایجان، در فارس؛ در خراسان، در مازندران، هر جا که این مرض شیوع پیدا میکند همانجا گاو را

بگیرند مریض کنند و سرم بسازند و استعمال کنند، با اینواسطه این متعسر است که انستیتو باستور بتواند کمک زیادی باین اداره بکند و الا البته انستیتو باستور استاد سرم سازی است.

رئیس - آقای مخبر؟

مخبر - بسته بنظر مجلس است.

رئیس - رای گرفته میشود بقابل توجه بودن این پیشنهاد، آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند. (معدودی برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد، بقیه شور در این قانون میباید برای جلسه بعد، آقای معاون وزارت فوائد عامه معاون وزارت فوائد عامه - چون نمایندگان محترم همیشه در اظهاراتی که می فرمایند در قسمت هائیکه راجع میشود بامتیازات...

يك نفر از نمایندگان - بلند تر فرمائید

معاون وزارت فوائد عامه - چون خود نمایندگان محترم مطلع هستند در قسمت امتیازاتیکه تقاضا میشود تکلیف مثبت و منفی باید زودتر معلوم شود در هر مقامی که هست چه در مقامات دولتی و چه در مقامات پارلمانی بنده میخواستم تقاضا کنم که يك ماده از لایحه انویوس رانی باقی مانده است آنرا مطرح فرمایند که تکلیفش معلوم شود یا تصویب فرمایند یا رد - بعلاوه مطرح شدن این يك ماده متناسبت باضیق وقتی است که ما داریم زیرا يك لایحه ممتدی را نمیتوانم جزء دستور بگذاریم - برای اینکه ظهر شده و وقت گذشته

رئیس - مخالفی ندارد؟

بعضی از نمایندگان - خیر

رئیس - خبر کمیسیون فوائد عامه راجع بماده اول که بکمیسیون ارجاع شده بود قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده اول - بدولت اختیار داده میشود که اجازه

انویس رانی آزاد را بکمپانی شرکت متفقه تجارنی دامارکی (که بموجب قوانین دامارک شرکت دامارکی شناخته شود) برای شهر طهران و شمیران بدهد. باین شرط که هرگاه برحسب پیشنهاد دیگری دولت بخواهد انویس رانی طهران و شمیران را امتیاز انحصاری بدهد این کمپانی باشرایط مساوی از تاریخ تصویب این قانون نامدت پانزده سال حق تقدم خواهد داشت بدون اینکه بتواند حق مزبور را بدون تصویب مجلس شورای ملی بدیگری انتقال بدهد.

تبصره - هرگاه از تاریخ تصویب این قانون نایک سال تمهیدات خود را بموقع اجرا نکنداشت حق تقدم ملغی خواهد بود.

رئیس - آقای دادگر.

دادگر - موافقم.

رئیس - آقای شریعت زاده.

شریعت زاده - موافقم.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب.

آقا سید یعقوب - بنده میخواستم عرض کنم کله (اختیار) داده میشود مطابق سابقه نوشته شود (اجازه) داده میشود.

مخبر - بنده قبول میکنم.

رئیس - کله (اختیار) تبدیل میشود به (اجازه)

رای گرفته میشود باین ماده با این اصلاح که شد - آقایانیکه موافقت قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - مواد دیگرش در جلسات

گذشته تصویب شده شور در کلیات است - مخالفی ندارد؟

(گفته شد خیر)

رئیس - رای گرفته میشود بکلیه این قانون. آقایانیکه

موافقت قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

(شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم که لایحه راجع به ژامار از دستور خارج شود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - خدا خواست خودش استعفا داد

و میگوید من نمیآیم - دولت هم آروز آمده بود اطلاع

بدهد که جلسه نشد - ژامار هم همانجا در پست خانه

هست و ماهی صدو پنجاه تومان میگیرد و حالا چون

مسئله این است اینکه تقاضا کردم از دستور خارج شود

دیگر محتاج نیست -

رئیس - آقای فاطمی -

میرزا سید مهدیخان (فاطمی) بنده اساساً نسبت

بژامار خودم مردد بودم و نمیدانستم بالاخره مخالفت

کنم یا موافقت ولی بعد از آنکه شنیدم استعفا داد از

موافقت جدی او شدم (این عقیده خودم است) ولی

اینکه آقای آقا سید یعقوب فرمودند از دستور خارج شود

این را حقیقه بنده نفهمیدم - اگر واقعاً استعفا کرده

و نخواهد آمد و دیگر ضرورت ندارد دولت باید بگوید

استعفا کرده است و لایحه را استرداد نماید و الا اگر

استعفا نکرده برای چه از دستور خارج شود؟ باید جزء

دستور باشد و موافق و مخالف هم حرف خودشان را بزنند.

وزیر فوائد عامه - دولت رسماً نمی تواند بگوید او

استعفا کرده ولی کله کرده است و گفته است که من

بمأموریت خودم میخواهم بروم و اگر معطلی دارد و

نمیخواهید جواب بدهید ولی ما هنوز جواب نداده ایم که

نمیخواهیم چون يك نفر متخصص بعقیده دولت و هر کس

که از اوضاع پستخانه و تلگرافخانه مخصوصاً پستخانه

اطلاع داشته باشد لازم است شخص ژامار را هم که

انتخاب کرده اند از میان متخصصین دولت بلژیک آدمی

است که هم در تلگرافخانه سر رشته دارد و هم در پستخانه و تقریباً يك سال است که بین دولت بلژیک و ایران مذاکرات شده است برای انتخاب این آدم تا حالا که او را انتخاب کرده اند علی ای حال عقیده دولت این است که از دستور خارج کردنش لازم نیست تا آنجا که با این آدم تمام بشود شاید خودش بیاید و اگر نیاید بکنفر دیگر را باید تعیین کرد

رئیس - اگر دولت موافق با اصل استخدام باشد ممکن

است بدون تصریح باسم لایحه مطرح شود

وزیر فوائد عامه - بلی صحیح است

رئیس - علی ای حال رأی میگیریم بخرج از دستور

بموجب پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب آقایانیکه موافقت

قیام فرمایند

(عده قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد. پیشنهاد آقای فرهمند

(شرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم لایحه خالصجات در درجه دوم لایحه

مؤسسه پاستور مطرح شود

رئیس - يك پیشنهاد دیگری هم شده است که خیر

کمسیون بودجه در خصوص قرضه کارخانه نساجی اصفهان

مطرح شود.

آقای فرهمند بفرمائید

فرهمند - عرض کنم اولاً لزوم گذشتن لایحه خالصجات

بر همه کس مسلم است

دیگر آنکه این پیشنهادیکه بنده کرده ام برای این

بود که زودتر این لایحه بگذرد که بالاخره از این خالصجات

بطوریکه حالا شروع به بخشش آنها شده است يك چیزی

باقی ماند.

رئیس - رأی می گیریم به پیشنهاد آقای فرهمند.

لایحه فروش خالصه جات جزو دستور هست - ولی

مقصود ایشان این است که در درجه دوم باشد - آقایان

موافقت قیام فرمایند.

(چند نفر قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد. رأی گرفته میشود به پیشنهاد

آقای غلامحسین میرزا در خصوص خبر کمسیون بودجه راجع

بکارخانه نساجی اصفهان که فعلاً جزو دستور شود -

آقایانیکه موافقت قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد خبر کمسیون بودجه موادش

برای اطلاع آقایان قرائت میشود بعد شور در کلیات است

(شرح ذیل قرائت شد)

ماده اول - وزارت مالیه مجاز است بصاحبان کارخانه

بارچه باقی اصفهان برای مدتیکه از دو سال تجاوز نماید

قرضه در حدود يك صد هزار تومان اعطاء کند - قرضه

مزبور باید بوسیله رهن کارخانه یا يك قسمت از کارخانه

که قیمت آن دو برابر مبلغ قرضه بود و مطلقاً قبلاً نزد

دیگران وثیقه گذارده نشده باشد تضمین شود

تبصره - وجه فوق بانظارت وزارت مالیه منحصرأ

برای مخارج تکمیل و قرضه کارخانه باید مصرف شود

ماده دوم - تعیین سایر شرایط قرضه فوق با وزارت

مالیه خواهد بود.

ماده سوم - هر موقع بانک ملی ایران تاسیس کردید

معامله فوق مؤسسه مزبور انتقال خواهد یافت.

رئیس - آقای عراقی

عراقی - موافقم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - مسلم است بنده مخالفت نمیکنم

که دولت با کارخانجات ایرانی مساعدت بکند و این يك

مسئله است که کما نمیکنم يك فردی از افراد ایرانی

مخالف باشد ولی بنده می بینم هر جائیکه يك مؤسسه با

يك چیزی است که برای روح ملت و مملکت نافع است

فوراً می اندازمش توی سوراخ مالیه که باز مالیه آن طناب

خودش را در آنجا هم بیندازد - بنده در کمسیون بودجه

هم عرض می کردم مجلس رأی میدهد که صد هزار

چنین کمکی را بکنند در عین حال این نظر را هم دارند که فقط این پول بمصرف کارخانه برسد و الا اگر بنا باشد هر ناجری، هر فردی از افراد این مملکت معطل پول بشود و بخواهد از خزانه مملکت قرض بکنند بنده مخالفم و گمان میکنم تمام آقایان هم مخالف هستند یا اینکه خزانه دولت صرافخانه مردم باشد. دولت در نظر دارد برای حفظ وجود اینکارخانه و برای کمک بان صد هزار تومان پول بدهد و اگر ما بخواهیم این پول بمصرف کارخانه برسد باید تحت نظر و تقطیس دولت باشد و الا اگر پول را بدهیم بدست افراد ما در این مملکت خیلی امتحان کرده ایم که بمصرف خودش نیرسد و بهتر این است که نماینده محترم هم موافقت بفرمایند و همانطوریکه این لایحه [در کمیسیون گذشته است تصویب شود

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - آقایان مذاکرات را کافی میدانند؟

بعضی از نمایندگان - بلی کافی است

رئیس - رای گرفته میشود بورود در شور مواد.

آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول مطرح است.

آقای عراقی

عراقی - موافقم

رئیس - آقای افشار

افشار - موافقم

رئیس - آقای غلامحسین میرزا

غلامحسین میرزا - موافقم

رئیس - آقای دادگر

دادگر - موافقم

رئیس - آقای طاهری

تومان بکارخانه نساجی اصفهان بدهد و امیدواری بنده در طرف جنوب (که در طرف شمال هم امیدوارم بشود) همین است که این یکی از قدمهای جدی و نافع برای مملکت است. حالا ما در اینجا در ماده دومش آمده ایم شرط کرده ایم که باقی شرایطش باید به نظر وزارتعالیه باشد و بنده مخالفم از این نظر است. چرا برای اینکه بنده برخلاف آقایان بقدری از عملیات این وزارتعالیه با امیدم که هیچ اطمینان و اعتماد ندارم که شرایط را در تحت نظر او بگذارم. پیشنهاد میکنم مخبر هم قبول کند که شرایطی که وزارتعالیه میخواهد بکند بیاورد به مجلس که در تحت نظر مجلس یا یک کمیسیون واقع شود زیرا وزارتعالیه بقدری شرایط و قیدها میکند که آن مرد که صاحب کارخانه دست بر میدارد و میگوید مرا بخیر و ترا سلامت و بقدری بار بارش میکنند که بکلی از زیر بار در میروند این است که بنده کاملاً مخالفم چون این شرایط را تحت نظر وزارتعالیه انداخته اند و کاملاً هم میدانید که وزارتعالیه نسبت بتاسیسات و منافع ما چقدر لگدهای سخت میزند. از این جهت است که بنده میگویم این شرایط را بیاورند تحت نظر کمیسیون بودجه یا کمیسیون قوانین مالیه و بالاخره تحت نظر مجلس باشد و چون قید کرده است که شرایط تحت نظر وزارتعالیه باشد از اینجهت بنده مخالفم.

مخبر - عرض کنم متأسفانه گاهی از اوقات ما جنبه افراط و تفريط را پیش میآوریم. حالا بنده میدانم فرمایش آقای آقا سید یعقوب راجع بمالیه چیست؟ ولی همینقدر میدانم مالیه ای که ما چندین سال داشتیم هیچ وقت باین فکرها نمی افتاد که بیک کارخانه صد هزار تومان کمک بکند که مبدا دچار بحرانهایی بشود و این فکر شخص دکتر میلسپو است که با این کار کمک میکند معهدنا میدانم آقای آقا سید یعقوب بچه مناسبه فملا در نظرشان آمد که حمله کنند. در اینصورت پس وقتی که خودشان حاضر شده اند یک

دکتر طاهری - موافقم

رئیس - آقای خطیبی

خطیبی - موافقم

رئیس - آقای زوار

زوار - موافقم

رئیس - آقای نظامی

نظامی - موافقم

رئیس - مخالفی نیست؟

شریعت زاده - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

شریعت زاده - البته شاید مخالفت بنده قدری مخالف

انتظار آقایان باشد ولی مخالفت بنده مستند بیک دلائل اساسی است و آن این است که عرض میکنم: هیچ تردیدی نیست که در قضایای مملکتی باید اهمیت قضایا را سنجید و هر کدام که مهم تر است ولو اینکه خزانه مملکت هم نهی باشد باید برای او خرج شود و این يك اصلی است که مثل این است يك کسی بگوید صلح خوب است و جنگ بد است ما میخواهیم اگر در خزانه مملکت پولی هست مقایسه کنیم بین این کار و جلوگیری از مرض گاو مبری که يك بلائی است بجان این مملکت. درمازندران دوست هزار گاو مرده و تلف شده است، در رشت صد و پنجاه هزار گاو تلف شده است که هشت میلیون خسارتش است. این حرفها شوخی نیست و بنده قول میدهم با آقایان که اگر حالا يك اقدامات فوری و توجیهی باین مسئله نشود در سنه آتی يك قسمت عمده از این مملکت محکوم بفقیر و فنا میشوند. اگر دولت پول دارد و این صد هزار تومان را میخواهد بدهد خوبست موافقت کند که بصورت لایحه ای که دولت راجع بمؤسسات دفع آفات حیوانی داده است اضافه شود نادر

سرتاسر مملکت این مؤسسه دائروا از خطر جان و مالی مردم جلوگیری شود

بکنفر از نمایندگان - منافاتی ندارد

شریعت زاده - خیلی منافات دارد

مخبر - عرض کنم راجع بموضوع گاو مبری نماینده محترم تصدیق می فرمایند که لایحه اش تحت نظر است و کمیسیونها هم تصویب کرده اند و صد هزار تومان هم در سال بودجه برای او در نظر گرفته اند و بالاخره يك لایحه دیگر هم آمده است که بزارعین شمالی يك مبلغی قرض داده شود برای تهیه گاو و تقریباً تمام نظریات ایشان را دولت پیش بینی کرده است و فعلاً هم در مجلس مطرح است دیگر اینکه يك موضوع نظری را آقا اصل مسلم قرار دادند مثل اینکه فرمودند صلح خوب است و جنگ بد است. این يك موضوع نظری است و ممکن است بعضی عقیده داشته باشند که جنگ خوب است و صلح بد است این بسته بموقع و مقتضیات است که در چه موقع صلح خوب است و در چه موقع جنگ بد است و البته تصدیق می فرمائید که مؤسسات اقتصادی در این مملکت قطع نظر از کمی سرمایه و سایر موانع داخلی يك خطرات خارجی هم همیشه دارد. کما اینکه ملاحظه فرمودید که در مقابل کارخانه کبریت سازی تبریز چه مخاطراتی ایجاد شده. کارخانه نساجی اصفهان هم در بارود با این مخاطرات مواجه خواهد شد و بنده معتقدم که حفظ حیات يك چنین کارخانه بر تمام افراد مردم بیشتر از حفظ گاو مبری واجب است برای اینکه او در مقابل موانع خارجی ندارد و همه روز می توانید يك مساعدتهائی با آن بکنید ولی این مسئله موانع خارجی در مقابلش است و بایستی تمام افراد مملکت با بکنوع علاقه مندی مراقب این قسمت باشند و فعلاً دولت در نظر گرفته است که يك کمکی به این کارخانه بشود و در عین حال بنده مکرر عرض کرده ام که اجرای يك اصلاحی مانع از اصلاح دیگری نیست. نماینده محترم اگر لایحه دولت را راجع بدفع آفات حیوانی

کم می دانند ممکن است طرحهای قانونی تهیه کنند و بیاورند بمجلس که بآن مسئله هم اضافه شود و بنده هم کاملاً موافقم

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

فهیمی - بنده مخالفم

رئیس - با کفایت مذاکرات مخالفید؟

فهیمی - بل با کفایت مذاکرات مخالفم برای اینکه در آینده

یک توضیحات دیگری لازم است که بصرفه صاحب کارخانه است و باید گفته شود. خوب است آقایان اجازه بدهند مذاکرات بیشتری در این باب بشود

رئیس - رای می گیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که موافقت قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - معلوم میشود مذاکرات کافی است. پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب قرائت میشود.

(اینطور خوانده شد)

پیشنهاد میکنم تبصره ماده اول اینطور اصلاح شود: وجه فوق منحصر الی آخر

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده با اینکه باقای شیروانی ارادت دارم ولی خوب نیست کسی که یک چیزی بنظرش میرسد و میگوید ایشان بنحوه بیمرحمی جواب میدهند بنده چیز بدی عرض نکردم. عرض کردم وزارت مالیه با نظارتی که میکنند وحشت این را دارم بجای اینکه باین کارخانه کمک بشود یک اسباب زحمتی تولید بشود زیرا وضع نظارت وزارت مالیه مخصوصاً وضع اداره مالیه اصفهان را همه میدانند - بنده فقط وحشتم از این راه بود که مبدا اسباب زحمتی تولید کنند. اما اینکه میفرمایند مخصوصاً دکتر میلسپو این کار را کرده اینطور نیست زیرا آقایان همه میدانند بقای اینکار خانه از شخص

اعلیحضرت بوده است که ایشان کمک کردند و از بانک بهلوی پول قرض کردند و باین کارخانه داده اند. ما چرا کارهای خوبی که میکنیم باید مستند بدیگران بکنیم؟ حالا که مجلس رای میدهد این پول بکارخانه داده شود چون بنده از نظارت وزارت مالیه وحشت دارم که اینکار در یک پیچ و خمهایی بیفتد از اینجهت این پیشنهاد را کردم

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - اگر نظر آقای آقا سید یعقوب باشد میدانند که در کمیسیون هم مذاکره شد که این صد هزار تومانی که بعنوان قرض بصاحب کارخانه داده میشود هیچ مصرفی بجز مصرف کارخانه نرسد. چون صاحب کارخانه دارای تمول زیادی است و از حدود فارس تا طهران یک املاک زیادی دارد والبته یک قرض هائی هم دارد مقصود این بود که ایشان اگر یک قرضهائی دارند البته مقتضی است ملکشان را بفروشند و بقرضهانشان بدهند. این عبارت را ما در کمیسیون پیشنهاد کردیم برای اینکه این قرض فقط بمصرف قروض و تکمیل خود کارخانه برسد و البته در این صورت یک نظارتی هم لازم بود. و چون تمام امور مالی ما در تحت نظارت وزارت مالیه است این مسئله را هم در تحت نظارت وزارت مالیه قرار دادیم و هیچ اشکالی هم ندارد و خود آقای آقا سید یعقوب هم البته موافق خواهند بود که نظارتی در این کار باشد

رئیس - آقای مخبر. چه میفرمائید؟

مخبر - بسته بنظر مجلس است

آقا سید یعقوب - بنده استرداد میکنم.

رئیس - پیشنهاد آقای روحی قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم که مدت مزبوره در این ماده از دو

سال تا چهار سال تمدید شود

روحی - عرض میکنم بنده شخص حاجی محمد حسین کازرونی را در صنف نجار معتبر و یکی از اشخاص خدمتگذار باین مملکت میدانم.

زیرا مملکت ماسرانیبا احتیاج است و ما همه جور احتیاج را داریم و ایشان یک شخصی هستند که آمده اند و در نتیجه زحمات خودشان یک کارخانه تاسیس کرده و باین وسیله میخواهند یک قسمت احتیاجات ما را از خارجه رفع نمایند و امروزه وظیفه ما این است که نگذاریم این کارخانه از کار بیفتد. بنده تعجب میکنم چطور میتواند این صد هزار تومان را در ظرف دو سال بدولت بدهد مگر چقدر این کارخانه پارچه میدهد و چقدر انتفاع میدهد که پس از بادیه مزد عملجات و برداشت سرمایه اولیه باز هم بتواند دو ساله صد هزار تومان بدولت بدهد؟ بنده مدت دو سال را کافی نمیدانم و تصور میکنم که خودش هم اضطراراً و برای اینکه فعلاً از چنگال طلبکار فرار کند اینطور قبول کرده این است که بنده از آقایان خواهش میکنم که لطفاً مساعدت فرمایند و حالا که رای میدهند دو سال را تبدیل بچهار سال نمایند که او هم بتواند سالیانه بیست و پنج هزار تومان در ظرف چهار سال بدولت بدهد

رئیس - آقای فاطمی

فاطمی - بنده قبلاً عرض میکنم که حاجی محمد حسین راضی بود این پول را باو ندهند و این مذاکرات هم در اینجا نشود. زیرا او یک آدمی است که اعتبارش زیادتز از اینهاست دولت فقط برای اینکه یک تشویقی بکارخانه اصفهان بکنند در صدد افتاد که این پول را باو بدهد و بعد از دو سال هم بگیرد و الا حاجی محمد حسین خودش بیشتر از این مبلغها میتواند تهیه بکند و اصلاً این مذاکرات در مجلس موردی ندارد که از بکنفر آدم محترمی تنقید بکنند

رئیس - عقیده آقای مخبر چیست؟

مخبر - بسته بنظر مجلس است. او خودش راضی است

رئیس - رای گرفته میشود بقابل توجه بودن این پیشنهاد آقایانی که قابل توجه میدانند قیام فرمایند (معدودی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای فیروز آبادی (اینطور خوانده شد)

در تبصره باید نوشته شود وجه فوق با نظارت وزارت مالیه منحصرأ رای مخارج تکمیلیه کارخانه باید مصرف شود فیروز آبادی - اولاً باید عرض کنم که بنده با این قبیل مؤسسات کاملاً همراهم و امیدوارم همیشه همراه باشم چنانچه حالا هم هرسم بنده عقیده دارم که باید این قبیل کارخانجات تقویت و تشویق شود اما در اینجا که نوشته شده است قرضه چون غرض ما این است که این کارخانه باقی بماند لذا حاجی محمد حسین اگر یک قرضهائی دارد ممکن است خودش بدهد و خوب است این پول فقط بمصرف تکمیل کارخانه برسد

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - با توضیحیانیکه بنده قبلاً دادم دیگر گمان نمیکم توضیحات زیادتری لازم باشد. اگر وقت بفرمایند ملاحظه میفرمایند که اینجا قید شده است قرضه کارخانه و چیزیکه مربوط بمؤسسات این کارخانه باشد و برای این کارخانه لازم است و الا مقصود قرضه بطور مطلق نیست بلکه راجع بکارخانه است

مخبر - اولاً حاجی محمد حسین خودش قرض ندارد و ثانیاً این مربوط بخود او نیست بلکه منحصرأ مربوط بکارخانه است اگر خود حاجی محمد حسین با صاحبان کارخانه یک قرضه هم داشته باشند مربوط باین مسئله نیست فیروز آبادی - اگر اینطور است بنده مسترد میدارم

رئیس - پیشنهاد آقای بهبهانی

(اینطور خوانده شد)

بنده پیشنهاد مینمایم قیمت مبیع یک مقابل و نیم کافی است

رئیس - آقای بهبهانی

بهبائی - این پیشنهاد بنده روی موافقی است که آقایان و کلاء و دولت نسبت باین کارخانه دارند و مفاد پیشنهاد بنده این است که مبیع نباید علاوه بر يك مقابل و نیم قیمت داشته باشد در لایحه اینطور بگوش بنده خورد و سابقاً هم همینطور دیده بودم که دو مقابل نوشته شده بود . گرچه حالا اصل لایحه حاضر نبود که درست دقت کنم و ترتیبش را بدانم چیست ولی همینقدر عرض میکنم چون نظر آقایان موافقت با این کارخانه و سایر مؤسسات اقتصادی است و بعلاوه ما در زمینه مؤسسات رهنی هم اینطور قرار دادیم و قائل شدیم يك مقابل و نیم مبیع کفایت میکنند لهذا در اینجا هم بنده تصور میکنم همان يك مقابل و نیم کافی باشد معذک بسته بنظر مجلس است رئیس - آقای مخبر چه میفرمائید ؟

مخبر - عرض کنم این فقط رد و بدل کردن يك کاغذی است مع هذا بنده از طرف کمیسیون قبول میکنم رئیس - عبارت اصل خبر این است (که قیمت آن دو برابر مبلغ قرضه بود) حالا (يك برابر و نیم مبلغ قرضه) خواهد شد. پیشنهاد آقای مهدوی (بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم ماده این قسم تنظیم شود. بانظارت مالیه درخرج آن برای توسعه و تکمیل امور کارخانه نساجی صد هزار تومان بصاحبان کارخانه قرض داده شود که بعد از دو سال در دو سال بعد بدو قسط بمالیه پرداخته شود رئیس - آقای مهدوی

آقارضا (مهدوی) - يك اشخاصی يك رونی را آورده اند و بمصرف يك کارخانه رسانده اند و اولش خیال نکرده اند که حقیقاً سیصد هزار تومان خرج دارد و اگر در این کارخانه يك توسعه بشود اهمیتش دو برابر میشود

و عنقریب خواهد آمد و یکسال و نیم هم طول ندارد و اینطور ها نیست و تصور میکنم بعد از سه چهار ماه دیگر تمام آن نود دستگاه هم برسد . اما راجع بترتیب پرداخت آنهم با توافق نظریکه بین وزارت مالیه و صاحب کارخانه شده است ترتیبش را داده اند بطوریکه از سال دوم ماهی ده هزار تومان پردازد و این ترتیب را صاحب کارخانه قبول کرده است و گمان میکنم در عمل هم برای آنها بهتر است اگر آقایان میخواهند با صاحب کارخانه موافقت کنند بنده عقیده ام این است که همین لایحه را که کمیسیون بودجه تقدیم مجلس شورای ملی کرده است تصویب کنند صاحب کارخانه و تمام اهالی هم راضی هستند

مهدوی - استرداد میکنم

رئیس - پیشنهاد آقای فیروز آبادی گمان میکنم مورد ندارد عین پیشنهاد آقای روحی است (بشرح ذیل قرائت شد) بنده پیشنهاد میکنم در صورت تقاضای صاحب کارخانه تمدید مدت تا چهار سال بنماید دولت رئیس - عین پیشنهاد آقای روحی است . آقای فیروز آبادی

حاج سیدرضا (فیروز آبادی) - بنده (در صورت تقاضا) را اضافه کردم که اگر صاحب کارخانه تقاضا کرد اضافه کنند و اگر خودش نحواست اضافه نکنند رئیس - آقای مخبر

مخبر - بسته بنظر مجلس است رئیس - آقای آقاسید یعقوب آقاسید یعقوب - بنده گمان میکنم از مفاد نظامنامه بيك چنین پیشنهادی نشود رای گرفت زیرا مستلزم پیشنهاد خرج است و نمیشود چنین پیشنهادی کرد چون دو سال با چهار سال فرق میکند

رئیس - مستلزم خرج نیست . آقای معاون

معاون وزارت فواید عامه - عرض کنم مخصوصاً آقای فاطمی و یکی از نمایندگان محترم فرمایشی فرمودند که خیلی صحیح بود . دولت خیال کرده است برای تشویق و تکمیل يك مؤسسه يك کمی بکند آمدنداشتند با هم حرف زدند (نه از نظر احتیاج از نظریات دیگر) و این ترتیبات را مرتب کردند و همیشه در طرفین قضیه وقتی موافقت حاصل شد دیگر کمتر بایستی در قسمتهایش مداخله کرد و چون صاحب کارخانه خودش راضی شده است و همین مبلغ را هم اگر مساعدت بکنند کارخانه تکمیل خواهد شد و خودش هم پس از دو سال خواهد داد این است که بنده تصور میکنم برای تشویق این لایحه را همین امروز بگذرانند و تکلیفش معلوم شود .

رئیس - آقای فیروز آبادی رأی بگیری ؟

فیروز آبادی - مختارید

رئیس - پیشنهاد آقای روحی .

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم - مدت سه سال تمدید شود

رئیس - آقای روحی

عطاء الله خان روحی - عرض کنم بنده ناچارم که در قبال فرمایشات آقای فاطمی عرض کنم که بنده قصد اهانتی نداشتم و از شخص حاج محمد حسین هم تمجید کردم و گفتم : او بر جسته ترین نجار است که يك همچو کاری را اقدام کرده و بعلاوه این يك قرضی است که صاحب کارخانه از دولت میکند و بنده عرض میکنم که در این مدت نمیتواند پردازد .

بکنفر از نمایندگان - استرداد میکنند

رئیس - آقای روحی . رای بگیری . یا مسترد میدارید ؟

روحی - رای بگیری بنده هیچوقت پس نمیگیرم

رئیس - آقای بیات در این پیشنهاد فرمایشی دارید ؟

بیات - بلی همانطور که اظهار شد وقتی دو طرف با

هم رضایت حاصل کردند البته طرفین قضیه برای استرداد وجه و ردو بدل آن هر چه بایستی مطالعه بکنند کرده اند. دولت هم يك پیشنهادی کرده است. ما که رفته بودیم بدولت بگوئیم بیا این پیشنهاد را بکن یا بآن طرف که چیزی نگفته بودیم. وقتی طرفین خودشان موافقت حاصل کرده اند بعقیده بنده اگر مجلس موافق است باید بهمان نظریه که طرفین دارند رای بدهد و تمام کند و هرچه در این قضیه صحبت بشود همانطور که اظهار شد مخالف منافع آن شخص است و گمان میکنم شایسته نباشد موافقتش همان است که به پیشنهاد دولت رای داده شود

رئیس - عقیده آقای مخبر چیست؟

مخبر - بسته است بنظر مجلس

رئیس - رای گرفته میشود بقابل توجه بودن این پیشنهاد آقایان موافقین قیام فرمایند.
(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. ماده اول با آن اصلاحی که شده است قرائت و بعد رأی گرفته میشود
(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده اول - وزارت عمالیه مجاز است بصاحبان کارخانه پارچه بافی اصفهان برای مدتی که از دو سال تجاوز نماید قرضه در حدود یکصد هزار تومان اعطا کند قرضه مزبور با باید بوسیله رهن کارخانه یا يك قسمت از کارخانه که قیمت آن يك برابر ونیم مبلغ قرضه بود و مطلقاً قبلاً نزد دیگران بوثیقه گذارده نشده باشد تضمین شود

تبصره - وجه فوق با نظارت وزارت عمالیه منحصرأ برای مخارج تکمیل و قرضه کارخانه باید مصرف شود

رئیس - رای گرفته میشود بماده بضمیمه تبصره

آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند
(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود
(بمضمون ذیل قرائت شد)
ماده دوم - تعیین سایر شرایط قرضه فوق باوزار عمالیه خواهد بود

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - موافقم.

رئیس - مخالفی ندارد؟

آقاسید یعقوب - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

آقاسید یعقوب - عرض کنم در سایر مواد شرایط معین است. در ماده اول معین است که صد هزار تومان دوساله باید بدهد و يك برابر ونیم کارخانه هم رهن باشد دیگر سایر شرایط را بنده نفهمیدم چیست و گمان نمی کنم دیگر شرطی هم داشته باشد. ماده اول تمام شرایط را بطور جامع دارد و دیگر شرطی باقی نمانده است از این جهت بنده مخالفم

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - عرض کنم شاید يك شرایط جزئی باشد که قیدش در این لایحه لزوم نداشته باشد ولی در عمل باید دولت مقید بآن شرایط باشد. مثلاً سندیکه مبادله میشود باید در اداره ثبت اسناد ثبت برسد. این دیگر لزوم ندارد که ما اینجا قید کنیم و خود دولت مکلف است مطابق قانون ثبت اسناد عمل کند. بامثلاً این وجه را در طهران تحویل بگیرد یا در اصفهان استرداد نماید و از این قبیل. اینها يك شرایط جزئی است که نمیشود در قانون ذکر کرد بلکه باید اجازه داد که خود دولت باصاحب کارخانه معین نماید

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهاد آقای عراقی

(بشرح آنی خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم ماده دوم از لایحه حذف شود
رئیس - آقای عراقی

حاج آقا اسمعیل (عراقی) - بنده خیلی متشکر می شدم اگر در نتیجه فرمایشات آقای یاسائی میتوانستم پیشنهادم را مسترد نمایم ولی متأسفانه ممکن نشد ایشان میفرمایند ممکن است شرایطی داشته باشد که در این قانون نباید نوشت: مثلاً از قبیل این که پول را در اصفهان بدهند یا بمالیه طهران تحویل بدهند بعقیده بنده اینها شرایطی نیست که لازم باشد در این لایحه نوشت. شرایطی که عمده است باید چیزی باشد که مثلاً پول دولت از بین نرود. آنهم که اینجا نوشته شده است یا مثلاً يك مقابل ونیم از کارخانه اش را باید وثیقه بدهد و همین طور سایر چیزها هم که نوشته شده است دیگر (مسئله سایر شرایط) بنده تصور میکنم موجب این است که يك گرفتار بهائی چه برای حاج محمد حسین یا هر کسی که هست تولید میکند و بالاخره يك ترتیبی در میزهای مالیه برایش درست میشود که نا نخواهد از میزهای مالیه خلاص بشود عمرش تمام شده است. این است که بنده این پیشنهاد را کردم چون تصور شرایطی پیش من نمیآید. بلکه ممکن است قسمتهائی باشد که نخواهیم اسمش را در مجلس بیاوریم ولی آن قسمت را هم که قانونی راجع بمؤسسات رهنی گذرانده و صحبتش هم شده است و دیگر در آن موضوع داخل نمیشویم خوب است دیگر این بیچاره را گرفتار میزهای مالیه نکنید و اداره مالیه را هم همه میشناسیم که هی باید از این اطاق بآن اطاق و از این میز بآن میز سیر کنند و ترتیبات آنجا را هم همه میدانیم. گرفتاری این بیچاره را اینقدر زیاد نکنید.

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - بنده خودم را محتاج نمیدانم که توضیحات

زیادی بدهم و عرض کردم که سایر شرایط از چه قبیل است و همانطوریکه خودشان فرمودند يك شرایط دیگری هم هست که بطور سر بسته باید بدولت اجازه داد ولی در قسمت تضییقاتی که فرمودند از طرف مالیه میشود اینطور نیست. رئیس کل مالیه یا نظر مساعدی این لایحه را پیشنهاد کرده است و آقایان هم اطلاع دارند که نظرشان تشویق این مؤسسه بوده و تصور میکنم اینجا قضیه برعکس باشد یعنی در ضمن عمل شرایطی بعمل بیاید که بمشکلانی بر نخورد و چون خودشان هم موافق بوده اند همین مسئله دلیل این است که مشکل پسندی در کار نبوده است

رئیس - آقای مخبر

مخبر - بنده بهمان نظری که خود آقا فرمودند يك شرایطی هست که نمیشود در قانون ذکر کرد و باید وزارت مالیه بنویسد اینماده را لازم میدانم

رئیس - رای گرفته میشود بقابل توجه بودن این

پیشنهاد آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند
(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای فرشی

(بشرح ذیل خوانده شد)

این بنده پیشنهاد می کنم در ماده دوم این طور نوشته شود:

تعیین سایر شرایط قرضه فوق براضایت صاحب کارخانه باوزار عمالیه خواهد بود

رئیس - بفرمائید

فرشی - بنده فکر کردم که اگر ماده را حذف کنیم گرفتار عیوبانی هستیم و اگر اختیارم در دست مالیه باشد ممکن است صاحب کارخانه در زحمت باشد این بود که پیشنهاد کردم سایر شرایط براضایت صاحب کارخانه ترتیب داده شود

معاون وزارت فوائد عامه - عرض کنم در این قسمت

بطوریکه یکی از نمایندگان هم فرمودند تمام این قسمتهایش تمام شده است و اصل قضیه همین مبلغ قرضه است که باید بدهند دیگر در چه مدت و چه شرایط اینها تمام با صاحب کارخانه تمام شده است و اگر نمایندگان محترم موافقت بفرمایند که این موضوع امروز تمام شود خیلی بهتر خواهد بود

فرشی - بنده با توضیحات آقا استرداد میکنم

رئیس - پیشنهاد آقای بهبهانی

(بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم ماده دو بمضمون ذیل اصلاح شود:

شرایط اداری

رئیس - بفرمائید

آقا میرزا سید احمد بهبهانی - بنده تصور میکنم این

يك مساعدتی است که دولت میکند و يك قرضی میدهد و هیچ نظر استفاده ای هم از این قرضه ندارد و فقط نظرش این است که بعد از مدتی این وجه باو مسترد شود و شاید یکقدری هم نظر آقایانیکه در اینجا میخواهند این ماده را قبول نکنند راجع بقضایای دیگر است باین جهت بنده این پیشنهاد را کردم و آن اموری را هم که میفرمایند از قبیل ثبت اسناد و سایر شرایط و اموردیگر اینها برای استحکام سند است. گرچه اینها هم تا يك اندازه ای بر حسب اظهار نماینده دولت تصفیه شده است ولی اینها يك شرایط اداری است نه يك شرایط اساسی و راجع باصل قرضه هم همینقدر که آقایان تصویب کردند کافی است بنا بر این بنده پیشنهاد کردم که آن شرایط را شرایط اداری بکنند که اینها اسقاط نشود و نظریات آن طرف هم نامین شود.

رئیس - آقای مخبر؟

مخبر - رای گرفته شود

رئیس - رای میکیریم بقابل توجه بودن این پیشنهاد

از آتش گرمتر باشیم ما باید همین را رای بدهیم و تمام کنیم.

رئیس - آقای مخبر

مخبر - بسته بنظر مجلس است

رئیس - رای گرفته میشود بقابل توجه بودن

این پیشنهاد. آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند

قیام فرمایند.

(عده قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. رای گرفته میشود بماده

دوم آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده سوم - هر موقع بانك ملی ایران تاسیس گردید

معامله فوق بموسسه مزبور انتقال خواهد یافت

رئیس - مخالفی ندارد؟

(گفتند خیر)

رئیس - رای گرفته میشود بماده سوم. آقایانیکه

تصویب میکنند قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. شور در کلیات است. آقای

آقا سید یعقوب.

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم و علتش هم همان

بود که آقای مدرس بیان کردند و يك مسئله اساسی

بود زیرا نظر مجلس این است که يك مساعدتی با این

کارخانه کرده باشد نه اینکه يك معامله با او کرده باشد

و حالا این ماده دوم این مقصود ما را که عبارت از

تشویق باشخاص است که زحمت میکشند و برای آسایش

مملکت و اهالی کار میکنند نمیرساند. زیرا در این

قانون يك ماده زیاد شد که در واقع مثل این است که

دولت معامله میکند پس در واقع این ماده آن مقصود و منظور اصلی ما را که عبارت از کمک کردن و تشویق

این کارخانه است از بین میبرد. در این لایحه دو چیز

است که مقصود ما را از بین میبرد: یکی نظارت مأمورین مالیه

اصفهان است که اسباب زحمت برای صاحب کارخانه درست میکنند

و یکی هم این ماده دوم است. نظر ما این بود که این صد هزار تومانیکه

بصاحب کارخانه قرض میدهیم بمصرف تکمیل این کارخانه برسد

و میخواستیم در آخر کار هم دوک همین صد هزار تومان

را بگیرد. ولی حالا مسئله را انداخته اند در يك جریان

که آن فلسفه اصلی را از بین برده و دیگر نتیجه ندارد از

این جهت بنده مخالفم

رئیس - آقای دادگر

میرزا حسینخان «دادگر» - عرض میکنم در این

معاملاتی که بین طرفین است وقتی که طرفین راضی

میشوند به نظر بنده دیگر شخص ثالث نباید زیاد دخالت

کند زیرا دو طرف يك حرفهائی میزنند و يك توافقی

حاصل میکنند و آن چیزیکه در او توافق نظر حاصل

شده بمجلس میآورند. بعلاوه هرکس از اوضاع مالیه

خبر داشته باشد میدانند که این دادن صد هزار تومان

کمک باین کارخانه از منتهای مساعدت و حسن نیت رئیس

مالیه است و تصور نمیکم که دیگر هیچ نوع اشکالی

در کار باشد همیشه باید در قضایا قسمت حساس و مؤثرش

را گرفت. شاخ و برگ نباید بان اضافه کرد. بنظر

بنده این لایحه لایحه خوبی است بسیار بجا و بموقع و

تمام ملاحظات هم در اطرافش شده است.

بعضی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - رای گرفته میشود باین خبر که مشتمل بر سه

ماده است باورقه

(اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - اخذ اوراق رای تمام شد

(تعداد آراء بعمل آمد نود و سه ورقه سفید شماره شد)

رئیس - عده حضار ۱۰۲ با کثرت ۹۳ رای تصویب
تصویب شد -

آقایان البته موافقت جلسه ختم شود

آقای سید یعقوب - استقرا

رئیس - اجازه بدهید. عرض میکنم. نظر باینکه
روز سه شنبه مصادفت با عید حضرت امیر المؤمنین
علیه السلام جلسه تعطیل خواهد بود و لازم است یک
هیئت انتخاب شوند برای شرفیانی حضور اعلی حضرت و عرض
تبریک حضور سابقاً شش نفر معمول بود حالا هم همان
شش نفر کافی است یا خیر؟

روحی - بنده عرض دارم

رئیس - آقای روحی

روحی - بند پیشنهاد میکنم نه نفر باشند چون امسال
عده آقایان هم بیشتر است

رئیس - مخالفی ندارد

بعضی از نمایندگان - خیر

رئیس - نه نفر با قرعه معین شدند

(در این موقع اقتراع بعمل آمده و آقایان مفصله ذیل
معین شدند)

آقای دکتر رفیع خان (امین) - آقای میرزا سید احمد
بهبهانی - آقای میرزا مهدی معتمد - آقای کی استوان
آقای میرزا بدالله خان نظامی - آقای عبدالامیر نگهبان -

رئیس - ایشان جزو هیئت رئیسه هستند

(بقیه افراد بترتیب ذیل معین شدند)

شاهزاده عباس میرزا فرمانفرمایان - آقای میرزا حسین
خان وزیر - آقای حاج میرزا آقای فرشی - آقای محمد
تقیخان اسعد -

رئیس - آقایان منتخبین روز سه شنبه سه ساعت ونیم
قبل از ظهر به مجلس تشریف میآورند که از اینجا برویم

(گفتند خیر)

متخصص مؤسسه باستور که بکمیسیون ارجاع شده و

رئیس - جلسه آینه روز پنجشنبه سه ساعت قبل
خبرش تحت طبع است دوم لایحه بانک. سوم هم بقیه

از ظهر دستور: اول خبر کمیسیون بودجه راجع بآن ماده
دستور امروز.

(مجلس یکساعت و ربع بعد از ظهر ختم شد)

بهبهانی - البته خاطر آقایان نمایندگان مسبق

است راجع بلایحه منع اشیاء تجملی از روزی که این

لایحه از طرف دولت پیشنهاد شده و در کمیسیون و مجلس

در تحت نظر است یک اسباب ابتلائی برای مردم عموماً

تولید شده و البته آقایان در نظر دارند که این لایحه

دارای دو قسمت است یکی اشیاء لوکس و یکی هم اشیائی

که در داخله خود مملکت به منسوجات یا عملیات ایران

صدمه میزند و بعضی از این اشیاء است که هر دو جنبه را

دارد یعنی هم لوکس است و هم به منسوجات ما صدمه

میزند و ورودش اسباب این میشود که چیزهای ایرانی

از اهمیت می افتد و کم میشود و ترویج نمیشود. مثل

عموم ارسی ها و کفش ها و چیزهای بافته و ابریشمی که

اینها هر دو جنبه را داراست و مردم بیک اضطراب و

وحشتی افتاده اند یک عده میخرند و یک عده گران

کرده اند در هر صورت بنده عرض میکنم هر چه این

لایحه طول بکشد اسباب ابتلاء مردم زیادتر میشود. و

چون شور اول لایحه تمام شده و بکمیسیون فرستاده شده

از حالاً نا جلسه آینه هم چهار پنج روز طول میکشد

میخواستم قبلاً از آقایان اعضاء محترم کمیسیون استدعا

کنم در این چندروزه نظریات خودشان را معین کنند

تا در جلسه آینه جزو دستور شود این بود عرایض بنده

رئیس - ممکن است اگر راپرتش حاضر بود جزو

دستور شود. پیشنهاد آقای حائری زاده اینطور خوانده

شد. (بنده پیشنهاد میکنم لایحه تأسیس بانک اول

دستور گذارده شود)

رئیس - مخالفی ندارد.

قانون

اجازه اتوبوس رانی آزاد طهران و شمیران به کپان تجارتي دانمارکی .

مصوبه ۲۵ دیماه ۱۳۰۵ شمسی

ماده اول - بدولت اجازه داده میشود که اجازه اتوبوس رانی آزاد را بکمپانی شرکت متفقۀ نجارنی دانمارکی (که بموجب قوانین دانمارک شرکت دانمارکی شناخته شود) برای شهر طهران و شمیران بدهد باین شرط که هرگاه بر حسب پیشنهاد دیگری دولت بخواهد اتوبوس رانی طهران و شمیران را امتیاز انحصاری بدهد این کپان با شرایط مساوی از تاریخ تصویب این قانون نامدت پانزده سال حق تقدم خواهد داشت بدون اینکه بتواند حق مزبور را بدون تصویب مجلس شورای ملی بدیگری انتقال دهد .

تبصره - هرگاه از تاریخ تصویب این قانون تا یکسال کپان تعهدات خود را بموقع اجرا نگذاشت حق تقدم ملغی خواهد بود .

ماده دوم - کپانی متعهد است لااقل بیست و یک اتوبوس در هفت خطی که در نظامنامه تعیین خواهد شد حاضر نموده و حرکت بدهد بعلاوه کپانی عهده دار میشود که در تمام ایام سال يك اتوبوس صبح و یکی عصر بتجربش فرستاده و عودت بدهد

ماده سوم - حداکثر کرایه از مرکز اتوبوس رانی بهر يك از نقاط هفتگانه شهر بیشتر از هشت شاهی نخواهد بود .

تبصره - میزان کرایه ایاب و ذهاب شمیران همه ساله با رضایت دولت و کپان از اول خرداد تعیین خواهد شد

ماده چهارم - کپانی حقی را که از عایدات غیر خالص خود (قبل از وضع مخارج) مطابق سوشهای بلیط و دفاتر مربوطه در آخر هر سه ماه بدولت ایران میپردازد کمتر از صدی پنج نخواهد بود

ماده پنجم - اختلافات حاصله بین کپانی و دولت و همچنین بین کپانی و اشخاص بموجب قوانین و نظامات داخلی در محاکم قضائی عمومی حل و فصل خواهد شد

ماده ششم - سایر مسائل و خصوصیات مربوطه باین اجازه نامه از قبیل تعیین عرض و طول اتوبوسها و نظافت آنها و تخفیف بشاگردان مدارس ابتدائی و معافیت اطفال و تشخیص خطوط انصب و غیر آن بر طبق نظامنامه ایست که وزارت فواید عامه تدوین و بتصویب هیئت وزراء خواهد رسانید

ماده هفتم - مجری این قانون و نظامنامه آن وزارت داخله بوسیله بلدییه است

این قانون که مشتمل بر هفت ماده است در جلسه بیست و پنجم دیماه یکم هزار و سیصد و پنج شمسی بتصویب

مجلس شورای ملی رسید .
سید محمد تدین - رئیس مجلس شورای ملی

قانون

اجازه اعطای قرضه بصاحبان کارخانه پارچه بافی اصفهان

مصوب ۲۵ دیماه ۱۳۰۵ شمسی

ماده اول - وزارت عمالیه مجاز است بصاحبان کارخانه پارچه بافی اصفهان برای مدتی که از دو سال تجاوز نماید قرضه در حدود یکصد هزار تومان اعطا کند - قرضه مزبور باید بوسیله رهن کارخانه یا يك قسمت از کارخانه که قیمت آن يك برابر و نیم مبلغ قرضه بوده و مطلقاً قبلاً در نزد دیگران وثیقه گذارده نشده باشد تضمین شود تبصره - وجه فوق با نظارت وزارت عمالیه منحصرأ برای مخارج تکمیل و قرضه کارخانه باید مصرف شود

ماده دوم - تعیین سایر شرایط قرضه فوق وزارت مالیه خواهد بود

ماده سوم - هر موقع بانک ملی ایران تأسیس گردید معامله فوق بمؤسسه مزبور انتقال خواهد یافت

این قانون که مشتمل بر سه ماده است در جلسه بیست و پنجم دیماه یکم هزار و سیصد و پنج شمسی بتصویب مجلس

شورای ملی رسید

سید محمد تدین : رئیس مجلس شورای ملی